

Colland Arbeidsmarkt- onderzoek 2024:

Hoe de juiste werknemers aantrekken en behouden?

Tekst: Elte Palm (Colland Arbeidsmarkt)

Inzicht in de arbeidsmarkt van de agrarische en groene sectoren is van groot belang om effectief beleid te voeren en de uitdagingen van arbeidsmarktcrisps aan te pakken. Colland Arbeidsmarkt voert daarom elke twee jaar een uitgebreid onderzoek uit onder werkgevers in deze sectoren. Jacqueline Kroon (Beleidspecialist arbeid bij Glastuinbouw Nederland) en Chris van Veldhuizen (Directeur-bestuurder bij HZC), zijn beide lid van de onderzoekscommissie en vertellen ons over de essentie van het onderzoek en de waardevolle resultaten die het oplevert.

Wat houdt het onderzoek in en welke resultaten levert het op?

Jacqueline: "Het Colland Arbeidsmarktonderzoek is een tweejaarlijks onderzoek dat in opdracht van het bestuur van Colland Arbeidsmarkt wordt uitgevoerd. Het geeft een actueel beeld van trends en ontwikkelingen in de agrarische en groene sectoren op het gebied van de arbeidsmarkt. Het levert specifieke informatie op over arbeidsmarktvaartstukken, zoals instroom en uitstroom van werknemers en verwachte vacatures. Deze informatie wordt gebruikt om activiteiten en projecten te subsidiëren en beleidsdoelen te behalen." Chris: "De resultaten worden gepresenteerd in een online dashboard met de belangrijkste indicatoren. We combineren informatie van erkende bronhouders zoals CBS en DUO met gegevens uit het Colland-bedrijvenregister en de enquêteresultaten uit het onderzoek. Dit biedt een gedetailleerd overzicht van de arbeidsmarkt per (deel)sector."

Kunnen jullie een beleidskeuze noemen die voortkomt uit het onderzoek?

"Het onderzoek wordt gebruikt om keuzes te onderbouwen. Recentelijk zijn de scenario's voor de seniorenregeling grotendeels gebaseerd op het arbeidsmarktonderzoek. Eerder heeft het onderzoek ook geholpen bij het opstellen van een activiteitenplan voor MDIEU, in combinatie met het sectorplan," aldus Jacqueline. Chris: "Na een aanvullende vraag over veiligheid in het vorige onderzoek, hebben wij als sectorcommissie Groen Grond en Infrastructuur (GGI) het Veiligheidsplan opgesteld dat in 2024 wordt uitgevoerd. Dit is gericht op het bevorderen van veiligheid in de sector."

Is er een specifiek thema dat voor jullie extra attentiewaarde heeft?

"Instroom en uitstroom, vooral in relatie tot de concurrentie om een aantrekkelijke sector te zijn en te blijven. We willen graag dat mensen kiezen voor onze sector maar we willen ze ook behouden", aldus Chris.

Jacqueline: “Een Leven Lang Ontwikkelen. De glas-tuinbouw is volop in transitie. Energieneutraal telen, digitalisering en robotisering vragen om nieuwe kennis en vaardigheden van (nieuwe) medewerkers. Aangezien die veranderingen in teelt en techniek elkaar steeds sneller opvolgen, is een Leven Lang Ontwikkelen een voorwaarde om medewerkers wendbaar en inzetbaar te houden en bedrijven toekomstbestendig.”

**Krapte op de arbeidsmarkt werd al genoemd.
Hoe kan het onderzoek bijdragen aan oplossingen?**

Jacqueline: “Door goede sturingsinformatie te combineren met gegevens uit de Groene Monitor van Groenpact. Hierdoor krijgen we een mooie doorkijk van de arbeidsmarkt op de middellange termijn. Het identificeert knelpunten zoals tekorten aan technici en teeltspecialisten. Die zijn nodig om de transitie naar efficiënt en duurzaam geproduceerd voedsel te maken.”
Chris: “Het onderzoek geeft ook een gedetailleerd inzicht in de in- en uitstroom. Bij instroom kijken we naar de ontwikkeling van het aantal scholieren in sectorgerichte opleidingen, het aantal behaalde diploma’s en het aantal afgestudeerden dat werk heeft gevonden. Bij uitstroom is het van groot belang om te kijken naar hoe kunnen we goed personeel behouden, gezien het veel lastiger is om nieuwe arbeidskrachten te vinden. De sector GGI heeft op dit moment twee lopende projecten: Mooi Vak Man!, om het imago te verbeteren, en Kennis en Kracht, om instroom te bevorderen. Cijfers over in- en uitstroom kunnen deze projecten helpen om bedrijven in de sector nog beter te ondersteunen.”

Wat is er dit jaar anders of beter in vergelijking met het vorige onderzoek?

Volgens Chris is er extra aandacht is besteed aan de representativiteit van het onderzoek en de duidelijkheid van de gegevenspresentatie. “Een speciale werkgroep is opgezet om de betrouwbaarheid en publiceerbaarheid van de resultaten te waarborgen. Verder is de gemiddelde tijd voor het invullen van de vragenlijst op verzoek van deelnemende bedrijven ingekort tot 15 minuten.”

Volgens Jacqueline zit de kracht in de herhaling elke twee jaar, waardoor ontwikkelingen in de tijd zichtbaar worden.

“Het stelt bedrijven in staat om op het juiste moment de juiste mensen met de juiste vaardigheden aan te trekken. Op die manier ben je als bedrijf toekomstbestendig bezig.”

Waarom is het belangrijk voor bedrijven om mee te doen? Wat kunnen zij met de resultaten?

“In een data-gedreven wereld is recente en betrouwbare informatie essentieel om beslissingen te nemen en concurrentievoordeel te behouden. Het stelt bedrijven in staat om op het juiste moment de juiste mensen met de juiste vaardigheden aan te trekken. Op die manier ben je als bedrijf toekomstbestendig bezig,” aldus Chris

Jacqueline: “Deelname stelt bedrijven in staat om de arbeidsmarkt van hun eigen sector beter te begrijpen, wat de hele agrarische en groene sector ten goede komt. Resultaten kunnen worden gebruikt voor werving, behoud van werknemers en het voeren van actief arbeidsmarktbeleid.”

Wat willen jullie tenslotte meegeven aan bedrijven die twifelen om mee te doen?

Jacqueline: “Actief arbeidsmarktbeleid vereist goed zicht op marktontwikkelingen. Daarmee kan Colland Arbeidsmarkt met de werknemers- en werkgeversorganisaties activiteiten opzetten die zich richten op het bevorderen van voldoende beschikbaarheid van goed opgeleide nieuwe medewerkers, instroom van nieuwe medewerkers vanuit andere sectoren en het duurzaam ontwikkelen van mensen die al in de sector werken. Maar bedrijven kunnen zelf ook met de gegevens uit het onderzoek aan de slag voor het werven en behouden van werknemers.”

Chris vult aan dat het niet deelnemen minder bruikbare informatie oplevert. “In een wereld waar data essentieel is voor bedrijfssucces, is deelname aan het onderzoek een investering in de toekomst. Dus wil jij straks ook weten hoe je goed personeel kunt vinden en behouden? Help jezelf en de sector en doe dan mee!” ■